som følger af fjernelsen af hindringer for samhandelen inden for Fællesskabet.
Den kan heller ikke med samme formål påberåbe sig hensynet til beskyttelsen af den offentlige sundhed og gøre gældende, at erstatningsproduktet har en lavere næringsværdi end det produkt, som det skal erstatte, og kan have skadelige virkninger for visse befolkningsgrupper. En lavere næringsværdi fremkalder ikke en reel fare for den menneskelige sundhed, og en passende mærkning kan gøre det muligt for de personer, for hvem erstatningsproduktet kunne indebære en risiko, at træffe deres valg med fuldt kendskab til dets anvendelse.

2. Nationale foranstaltninger, som støtter Fællesskabets fælles politik, må ikke være i strid med et af de grundlæggende principper, herunder princippet om frie varebevægelser, uden at være berettiget af grunde, som er anerkendt af fællesskabsretten.

RETSMØDERAPPORT
i sag 216/84 *

I — De faktiske omstændigheder

Artikel 1 i den franske lov af 29. juni 1934 »om beskyttelse af mejeriprodukter« (JORF af 1.7.1934) bestemmer følgende:

»Det er forbudt af fremtille..., sælge, indføre... 3° under navnet 'mælkepulver', 'kondensmælk', med eller uden nærmere betegnelse, eller under noget selvopfunden betegnelse, et produkt med mælkepulvers eller kondensmælks udseende, som er bestemt til samme anvendelse, og som ikke udelukkende hidrører fra koncentration eller tørring af mælk eller skummetmælk, sødet eller usødet; navnlig er tilsætning af fremmede fedtstoffer forbudt«.

Ifølge samme lovs artikel 2 belægges overtrædelse af dette forbud med straf.

De pågældende produkter anvendes som »blegemidler« i kaffe i kaffeautomater, der især anvendes i kantiner, og af luftfartsselskaber samt ved tilberedningen af visse fødevarer, f. eks. kiks. Erstatningsprodukternes sammensætning adskiller sig fra mælk ved, at de fremstilles af mælkesukker (laktose) og vegetabilske fedtstoffer, som tilsættes andre stoffer, bl. a. farvestoffer, og ved at de indeholder en højere procentdel af fedtstoffer end mælk. Der er tale om industriprodukter, som i almindelighed sælges til en lavere pris end mælk.

* Processprog: Fransk.

Ved skrivelse af 4. februar 1980 meddelte Kommissionen den franske regering, at den havde modtaget en klage over et afslag på tilladelse til på fransk område at forhandle mælkepulvererstatningprodukter bestemt til kaffeautomater under betegnelsen »Milk-O-Mat of creamer«; ved afslaget blev der henvist til den nævnte artikel i den franske lov af 29. juni 1934. Kommissionen påpegede, at denne bestemmelse var uforenelig med EØF-Traktatens artikler 30-36, og opfordrede den franske regering til at fremsætte sine bemærkninger herom inden for en frist på to måneder. I sit svar af 22. april 1980 gjorde Frankrigs Faste Repræsentation bl. a. gældende, at de pågældende bestemmelser havde til formål at afværge enhver risiko for forveksling af mejeriprodukter og for efterligninger. En mærkning med oplysninger om efterligningens reelle sammensætning ville være ineffektiv, navnlig i det tilfælde, hvor den forhandles på handelstrinnene forud for detailsalget og direkte blandes i kaffen i automater eller udskænkningssteder.

Den 24. december 1981 fremsatte Kommissionen over for Den Franske Republik en begrundet udtalelse i henhold til EØF-Traktatens artikel 169, stk. 1, hvori den konstaterede, at Republikken ved at forbyde indførsel og salg af mælkepulvererstatning og kondensmælkerstatning, uanset produkternes betegnelse, havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten. I sit svar af 14. maj 1982 anførte den franske regering for det første, at der allerede var et overskud af mælkeprodukter i Fællesskabet, og at en afskaffelse af de kritiserede bestemmelser kun ville forstærke denne tendens. En sådan foranstaltning ville altså stride direkte mod Fællesskabets målsætninger og mod den politik, Kommissionen fører i sektoren for mejeriprodukter, og som bl. a. har til formål at absorbere strukturelle overskud. Kommissionens søgsmål ville, såfremt den fik medhold, altså påføre mælkeproducenterne et alvorligt tab.

Sammenfattende erklærede den franske regering sig rede til at overveje enhver anden løsning, der kunne opfylde kravene om frie varebevægelser og samtidig sikre mælkeproducenternes legitime interesser og en reel beskyttelse af forbrugerne, og regeringen foreslog, at der blev indledt drøftelser med henblik herpå.

Som følge af dette forslag blev der indledt kontakter mellem repræsentanter for de franske myndigheder og for Kommissionens tjenestegrene. Da Kommissionen ved denne lejlighed ikke opnåede, at de franske myndigheder ændrede de omtvistede bestemmelser, anlagde den denne sag ved stævning af 17. august 1984.

II — Skriftveksling og parternes påstande

Kommissionens stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 21. august 1984. Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Den har opfordret Kommissionen til skriftligt at besvare to spørgsmål. Denne opfordring er blevet efterkommet inden for de fastsatte frister (se nedenfor punkt IV).

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

1) det statueres, at Den Franske Republik ved at forbyde indførsel og salg af mælkepulvererstatning og kondensmælkerstatning, uanset produkternes betegnelse, har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktatens artikel 30;

2) Den Franske Republik betaler sagens omkostninger.

Den *Franske Republiks regering* har nedlagt følgende påstande:

1) frifindelse;

2) sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

I deres processkrifter har parterne taget stilling til tre aspekter, nemlig beskyttelse af forbrugerne, beskyttelse af menneskers sundhed og virkningerne på overskuddene af mejeriprodukter og på fællesskabsbudgettet.

1. *Forbrugerbeskyttelse*

Kommissionen har anført, *at* det ifølge den pågældende bestemmelse er absolut forbudt i Frankrig af fremstille, forhandle og indføre ethvert produkt, som er bestemt til at erstatte mælkepulver og kondensmælk, men som er sammensat af herfra forskellige produkter, uanset produktets handelsbetegnelse, og *at* dette forbud gælder uden forskel for indenlandske og indførte varer. Ifølge Kommissionen berettiges det absolutte forbud ikke af det af den franske regering påberåbte formål, nemlig forbrugerbeskyttelse, fordi dette formål også kan nås ved en mindre indgribende foranstaltning, nemlig en klar betegnelse og en hensigtsmæssig mærkning enten på produktets emballage eller på det apparat, i hvilket det sælges. Bestemmelsen er derfor en for vidtgående foranstaltning og følgelig forbudt i henhold til EØF-Traktatens artikler 30 ff.

Kommissionen har henvist til, at ifølge Domstolens praksis, bl. a. dommen af 20. februar 1979 (Rewe, 120/78, Sml. s. 649), samt ifølge Kommissionens direktiv 70/50 af 22. december 1969 (EFT 1970 I, s. 10) omfatter forbudet i EØF-Traktatens artikel 30 også foranstaltninger, der gælder uden forskel for indenlandske varer og for indførte varer, hvis de skaber hindringer for samhandelen inden for Fællesskabet, og hvis de ikke er berettigede af tvingende hensyn, som er defineret af Domstolen, herunder bl. a. forbrugerbeskyttelse. Det følger af den nævnte dom, at forbudet i artikel 30 omfatter nationale bestemmelser, som forhindrer indførsel af et produkt, som lovligt fremstilles og forhandles i en anden medlemsstat, når køberen kan sikres information ved angivelse af varens karakteristika ved hjælp af en hensigtsmæssig mærkning.

I denne forbindelse har Kommissionen henvist til Rådets direktiv 79/112/EØF af 18. december 1978 (EFT 1979, L 33, s. 1), hvorefter medlemsstaterne skal påse, dels at mærkningen af fødevarer indeholder alle

nødvendige oplysninger om fødevarernes karakteristika, dels at de betegnelser, de sælges under, gør det muligt for køberne at skaffe sig kendskab til produkternes reelle beskaffenhed. Kommissionen har fremhævet, at mærkningen og de nærmere bestemmelser, efter hvilke den foretages, ifølge direktivets artikel 2, stk. 1, litra a), punkt i), ikke må »... være af en sådan art, at den kunne vildlede køberen, især... med hensyn til levnedsmidlets beskaffenhed og dets art, identitet, ... sammensætning... fremstillings- eller frembringelsesmåde...«.

Kommissionen har erkendt, at mærkning af fødevarer kan frembyde visse anvendelsesvanskeligheder, og at en begrænsning af forbrugernes valgmuligheder ikke er udelukket. Imidlertid vedrører dette problem ikke specielt mejeriprodukter, men opstår i forbindelse med alle fødevarer. De pågældende bestemmelser har i virkeligheden til formål at fjerne en form for konkurrence med kondensmælk og mælkepulver og går altså ud på at forhindre forbrugeren i at udøve sit frie valg ud fra betragtninger vedrørende bl. a. varens pris eller dens sundhed.

Den *franske regering* har derimod benægtet, at mærkning i dette tilfælde har nogen værdi som forbrugerbeskyttelse. Den mener, at mærkningen ved salg af erstatningsprodukterne fra salgssteder og automater vil være ineffektiv, og at den ikke kan gennemføres i kantiner.

Ved salg fra salgssteder kan forbrugeroplysningen i form af mærkning ifølge den franske regering kun beskytte forbrugeren, såfremt detailhandlerens avance er tilstrækkelig til, at han har interesse i fortsat at tilbyde sine kunder mejeriprodukter, selv om erstatningsprodukterne er billigere. Det er ifølge undersøgelser foretaget i Haag ikke altid tilfældet i nogle lande, hvor disse produkter nu sælges frit, som f. eks. Nederlandene. I det tilfælde kan mærkningen ikke længere beskytte forbrugerne, fordi de ikke længere har noget valg.

I tilfælde af salg fra automater er kriteriet om omkostningerne i forbindelse med de solgte produkter med sikkerhed afgørende for de erhvervsdrivende. Hvis denne form for salg af erstatningsprodukterne var tilladt i Frankrig, ville resultatet blive, at samtlige salgsautomater (navnlig kaffeautomater) efter meget kort tid ville anvende »blegemidler« og ikke længere mælk. Da disse apparater ofte står på steder, hvor de solgte drikkevarer ikke kan opnås på anden måde eller andre steder, har forbrugeren, selv hvis han bliver informeret, ikke længere mulighed for at skaffe sig mælk.

Situationen er endnu alvorligere i kantiner, fordi det er sandsynligt, at erstatningsprodukterne i denne sektor, som bl. a. omfatter kantiner og luftfartsselskaber, vil trænge frem på grund af deres lave pris. I det tilfælde vil det praktisk talt være umuligt at sikre information af forbrugeren. Mælkeerstatningsprodukterne kan indgå i sammensætningen af mange færdigretter eller specialiteter (saucer, cremer, oste til pizzaer, kiks osv.). Selv om det kunne tænkes, at erstatningsprodukterne blev mærket ved deres levering i pakker til *mellem*forbrugeren, altså restauratøren eller kantinebestyreren, ville det være meget vanskeligt at sikre information af den *endelige* forbruger, altså kunden i restauranten eller kantinen. Mellemforbru-

geren træffer sin beslutning på grundlag af omkostningskriterier og påtvinger den endelige forbruger sit valg, uden at denne kan have kendskab dertil.

Med hensyn til bestemmelserne i direktiv 79/112/EØF har den franske regering anført, at Kommissionen ikke har påberåbt sig denne retsakt, hverken i åbningsskrivelsen eller i den begrundede udtalelse, og at den følgelig heller ikke kan påberåbe sig den under retssagen. Under alle omstændigheder følger det af dette direktivs artikel 15, at medlemsstaterne kan forbyde handel med fødevarer, der er i overensstemmelse med direktivet, af hensyn til den offentlige sundhed. For det tilfælde, at denne indsigelse ikke måtte blive taget til følge, har den franske regering subsidiært anført, at direktivets bestemmelser er utilstrækkelige til at sikre forbrugerne beskyttelse mod mælkeerstatningsprodukter. Mens mærkningen af fødevarer ifølge direktivets artikel 2 ikke må »vildlede køberen«, er den potentielle køber allerede vildledt med hensyn til erstatningsprodukternes egenskaber, navnlig med hensyn til de vegetabilske fedtstoffers egenskaber, som anses for mindre skadelige end fedtstoffer i mælk. Denne antagelse er imidlertid i strid med realiteten. En stor del af køberne tror også fejlagtigt, at der er tale om et diætmiddel eller et slankeprodukt. Endelig kan direktivet ikke beskytte forbrugeren på kantineområdet af de allerede nævnte grunde.

2. *Beskyttelse af den menneskelige sundhed*

Kommissionen er af den opfattelse, at forbudet mod forhandling af erstatningsprodukter heller ikke er berettiget af hensyn til beskyttelse af den menneskelige sundhed. Den har erkendt, at produkter fremstillet af plantefedt har lavere næringsværdi end mælk. Den har dog fremhævet, at denne sag ikke drejer sig om mejeriprodukters ernæringsmæssige egenskaber. Ifølge Kommissionen drejer sagen sig derimod om et andet spørgsmål, nemlig om erstatningsprodukternes lavere næringsværdi berettiger et absolut forbud mod at forhandle dem, når der er tale om produkter, som ikke frembyder nogen fare for sundheden. Denne opfattelse skulle, hvis den var tilladt, foranledige medlemsstaterne til at forbyde en lang række fødevare og drikkevarer. Kommissionen har desuden anført, at de pågældende produkter med hensyn til deres anvendelse kun udgør en lille del af de levnedsmidler, der indtages dagligt.

Vedrørende vegetabilske proteiners lavere biologiske værdi i forhold til animalske proteiner har Kommissionen bemærket, at ifølge den almindeligt anerkendte videnskabelige opfattelse bør en afbalanceret ernæring indeholde begge typer proteiner. Den har ligeledes anført, at vegetabilske fedtstoffer indeholder betydeligt større mængder umættede fedtsyrer, som ifølge lægestanden er mindre skadelige end de mættede fedtsyrer, der findes i mælk. Selv om det endelig er ubestrideligt, at mælk indeholder store mængder af visse mineralske salte og vitaminer, gælder dette i mindre grad for skummetmælk, og alligevel er forhandling af denne type mælk ikke blevet forbudt af den grund.

Den *franske regering* mener derimod, at mælkeerstatningsprodukterne på grund af deres lavere ernæringsmæssige værdi har ubestridelige skadelige virkninger. Ifølge den franske regering er disse sammensatte produkters fedtindhold langt større end mælks, deres proteinindhold er langt lavere eller ikke eksisterende og deres indhold af kalcium er ubetydeligt. Til støtte for denne opfattelse har den franske regering henvist

til en amerikansk videnskabelig undersøgelse af emnet, hvorefter mælkeerstatning »ikke kan anses for et erstatningsprodukt for mælk for nogen aldersgruppe efter nogen som helst ernæringsmæssige kriterier«. Uden den pågældende bestemmelse kan en kunde i en restaurant eller en kantine, som er på diæt, eller en gravid eller ammende kvinde, som anbefales mælk, følgelig aldrig være sikker på, at det faktisk er mælk, vedkommende drikker.

Den franske regering har bestridt, at det pågældende produkt er karakteriseret ved større mængder umættede fedtsyrer; tværtimod indeholder mælkeerstatningsprodukter ifølge sammenlignende undersøgelser, der er foretaget i USA, større mængder mættede fedtsyrer end mælk, hvilket er skadeligt for sundheden. Disse virkninger, som i USA er erkendt af diverse styrelser og faglige organisationer, er særligt skadelige for franskmændene, fordi disse har en ernæring, der allerede er for rig på fedtstoffer. Det er derfor uomgængeligt nødvendigt, at forbrugeren kan foretage et valg mellem disse produkter og mælk, navnlig ud fra hensynet til hans sundhedstilstand.

Endelig har den franske regering vedrørende dette spørgsmål anført, at medlemsstaterne ifølge artikel 15 i direktiv 79/112/EØF kan forbyde handel med fødevarer, der er i overensstemmelse med direktivet, af hensyn til den offentlige sundhed.

3. *Virkninger på overskuddene af mejeriprodukter og fællesskabsbudgettet*

Med hensyn til de pågældende franske bestemmelsers virkninger på afsætningen af overskuddene af mejeriprodukter og de virkninger på Fællesskabets budget, som en ophævelse af dem ville have, har *Kommissionen* fremhævet, at når der er tale om produkter, som er omfattet af en fælles markedsordning, påhviler det Fællesskabet og ikke en medlemsstat at træffe foranstaltninger til løsning af problemet vedrørende de nævnte overskud. Under alle omstændigheder kan det problem, som disse overskud skaber, ikke løses ved at tillade opretholdelse af nationale bestemmelser, som er uforenelige med princippet om frie varebevægelser. Bestemmelserne har i virkeligheden til formål at fjerne en form for konkurrence mod skummetmælkspulver og kondensmælk.

Kommissionen har endvidere præciseret, at det årlige forbrug af mælkepulvererstatning i hele Fællesskabet i 1981 var ca. 15 000 tons, mens alene lagrene af skummetmælkspulver i øjeblikket er på 632 000 tons. Det følger heraf, at en opretholdelse af forbudet mod at forhandle mælkeerstatningsprodukter i en medlemsstat ikke bidrager væsentligt til at løse problemet vedrørende overskuddene af mejeriprodukter.

Den *franske regering* har for sit vedkommende anført, at den af Kommissionen indledte traktatbrudsprocedure er i strid med den fælles landbrugspolitiks formål i sektoren for mejeriprodukter. Kommissionen har således selv i januar 1974 og i juli 1975 forelagt Rådet to forslag til forordninger, som havde til formål dels at beskytte mejeriprodukters naturlige sammensætning i forbrugerens interesse, dels at fremme brugen af mejeriprodukter i Fællesskabet. Hermed ville man begrænse fremstillingen og forhandlingen og endog forbyde brugen af mejeriprodukter, hvis naturlige bestanddele,

delvis er blevet erstattet af bestanddele som ikke hidrører fra mælken. Selv om disse forslag ikke blev vedtaget, har Kommissionen herved erkendt, at de pågældende produkter udgør en fare for brugen af mejeriprodukter i Fællesskabet og således påvirker Fællesskabets politik for mejeriprodukter.

Den franske regering har endvidere anført, at de fleste mælkeerstatningsprodukter indeholder billige vegetabilske fedtstoffer, som er produceret uden for Fællesskabet, og som som indføres i Fællesskabet uden afgifter. Den har fremhævet, at Fællesskabets støtteordninger for animalske og vegetabilske fedtstoffer ikke fungerer efter samme mekanisme. Ordningen med garanterede priser for mejeriprodukter bevirker, at omkostningerne ved den socialpolitik, som Fællesskabet fører til fordel for producenterne, overvæltes på forbrugerne. Derimod er det Fællesskabet, som ved en direkte støtteordning sikrer opretholdelsen af indtægter for producenter af olieprodukter, som indgår i erstatningsprodukternes sammensætning.

Den franske regering har ligeledes fastslået, at i de medlemsstater, hvor der sælges erstatningsprodukter, er prisen på dem betydeligt lavere end prisen på mælk. Til denne forskel i salgsprisen kommer, at detailhandlernes avancer er højere for erstatningsprodukterne. Prisforskellene skyldes, at erstatningsprodukterne har skaffet sig en misundelsesværdig markedsposition på bekostning af mejeriprodukterne, som til tider er helt forsvundet fra fødevarebutikkerne. Det må derfor befrygtes, at såfremt erstatningsprodukterne bringes på markedet, vil det medføre, at mælk fortrænges fra butikkerne, således at forbrugerne berøves muligheden for at vælge.

Når erstatningsprodukterne træder i stedet for mælk, er der en risiko for forøgelse af de mængder skummetmælkspulver, der omfattes af interventionsforanstaltninger, og følgelig for en hård belastning af fællesskabsbudgettet. Kvoteordningen for mælk vil ikke kunne afværge denne risiko i betragtning af, at der må forventes fremgang i salget af erstatningsprodukter, såfremt disse skulle komme i handelen.

Endelig har den franske regering anført, at Rådet under sit møde 13.-16. maj 1985 opfordrede Kommissionen »til at undersøge det problem, som opstår ved den frie udvikling af en række mælkeerstatningsprodukter i en situation, hvor mejeriproduktionen er kontingenteret, og til i givet fald at forelægge Rådet passende supplerende forslag, således at det kan træffe afgørelse før 1. april 1986«.

IV — Svar på Domstolens spørgsmål

Ved skrivelse af 31. oktober 1985 har Domstolen opfordret Kommissionen til inden 15. januar 1986 at besvare følgende spørgsmål:

»1) Findes der i andre medlemsstater bestemmelser svarende til den anfægtede franske lov?

2) Hvilke former for foranstaltninger har Kommissionen til hensigt at foreslå Rådet som følge af dettes anmodning af maj 1985, hvorved Kommissionen blev pålagt at frensætte forslag?«

Kommissionen besvarede spørgsmålene ved skrivelse af 19. december 1985, registreret på Domstolens Justitskontor den 20. december 1985.

Vedrørende det *første spørgsmål* har Kommissionen forklaret, at ifølge de oplysnin-

ger, som den råder over, findes der bestemmelser svarende til den franske lov i Storhertugdømmet Luxembourg og i Forbundsrepublikken Tyskland. Herom verserer der ligeledes traktatbrudssager. Mens Luxembourg allerede er sagsøgt ved Domstolen, er man i sagen mod Tyskland nået til den begrundede udtalelse, som Kommissionen tilstillede de tyske myndigheder den 14. august 1985.

Med hensyn til det *andet spørgsmål* har Kommissionen oplyst, at den ikke har forelagt Rådet andre supplerende forslag end sit forslag til forordning af 3. april 1984 »om benævnelserne for mælk og mejeriprodukter i forbindelse med afsætning« (EFT C 111 af 26.4.1984, s. 7), som navnlig har hjemmel i EØF-Traktatens artikel 43, og som stadig er under behandling i Rådet.

V — Mundtlig forhandling

Den mundtlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt. Den er afsluttet den 17. april 1986 med generaladvokatens forslag til afgørelse. I slutningen af maj 1986 har Domstolens præsident dog efterkommet en begæring om udsættelse af sagens behandling, som blev indgivet af Kommissionen og støttet af Den Franske Republik. Årsagen hertil var Kommissionens håb om, at resultaterne af drøftelserne i Rådet om et nyt forslag til forordning om mere præcise betegnelser for mejeriprodukter ville foranledige Den Franske Republik til at bringe sit traktatbrud, som er genstand for nærværende sag, til ophør. Denne udsættelse, som oprindeligt blev bevilget indtil 14. juli 1986, blev forlænget indtil 15. juli 1987. Ved skrivelse af 23. oktober 1987 underrettede Kommissionen Domstolen om, at Den Franske Republik ikke har bragt det i stævningen omhandlede traktatbrud til ophør.

Den 1. juli 1987 trådte Rådets forordning nr. 1898/87 af 2. juli 1987 (EFT L 182, s. 36) — om beskyttelse af benævnelserne for mælk og mejeriprodukter i forbindelse med afsætning — i kraft. Forordningens artikel 5 bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne kan indtil udgangen af den femte anvendelsesperiode [1] for artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 under overholdelse af Traktatens almindelige bestemmelser bibeholde deres nationale retsforskrifter, der begrænser fremstilling og afsætning på deres område af produkter, der ikke opfylder betingelserne i artikel 2 i denne forordning.«

Det var forslaget til denne forordning, som Kommissionen sigtede til, da den første gang begærede sagens behandling udsat.

Ifølge en skrivelse fra Den Franske Republik af 14. september 1987 fortolkes den nævnte bestemmelse i Frankrig derhen, at lovgivningen om beskyttelse af mejeriprodukter, som anfægtes under denne sag, under alle omstændigheder fortsat kan finde anvendelse.

Under disse omstændigheder har Domstolen afsagt kendelse om genoptagelse af den mundtlige forhandling, jfr. procesreglementets artikel 61. Den har opfordret parterne til at begrænse deres indlæg under retsmødet til en besvarelse af følgende spørgsmål:

1) Har artikel 5 i Rådets forordning nr. 1898/87 af 2. juli 1987 — om beskyttelse

1 — Dvs. indtil 31. marts 1989 (jfr. forordning nr. 856/84, EFT L 90, s. 10).

af benævnelserne for mælk og mejeriprodukter i forbindelse med afsætning — tilbagevirkende gyldighed?

2) I bekræftende fald, hvilken rækkevidde har den artikel med henblik på den foreliggende sag?

Under den genoptagne mundtlige forhandling har Den Franske Republik svaret, at artikel 5 har tilbagevirkende gyldighed. Den tillader navnlig, at fransk lovgivning opretholdes. Under alle omstændigheder ville den ikke have nogen eksistensberettigelse, hvis den ikke sikrede opretholdelse af de bestående nationale lovgivninger om mælkeerstatningsprodukter.

Derimod har Kommissionen svaret, at artikel 5 ikke har tilbagevirkende gyldighed, og at den ikke har nogen betydning for den foreliggende sag. Den har den betydning, at den indleder det første skridt henimod fællesskabsinstitutionernes interesse i problemet vedrørende mælkeerstatningsprodukter.

K. Bahlmann
Refererende dommer